

והיבש פסול.

מדאורייתא לא נתפרש בפסוק שיהיה הלולב "משלכם", שהרי דין "לכם" נאמר בפסוק לגבי יום הראשון בלבד, ואילו חיוב לולב בשאר ימים נלמד מהמשכו של הפסוק, שנאמר: "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים"!⁷

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי:

אכן אין טעם פסול לולב גזול בשאר ימים א-2 משום "לכם", אלא משום דקיום מצות לולב בלולב גזול, הוה ליה מצוה הבאה בעבירה.⁽⁸⁾

ולכאורה, בשלמא לולב היבש, יש להבין שהוא פסול בין ביום הראשון בין בשאר ימי החג, משום ד"הדר" בעינן, וליכא.⁽⁷⁾ כלומר, היות ותיקנו חכמים ליטול לולב אף בשאר ימים זכר למקדש, ודאי צריך גם בשאר ימי החג שתתקיים המצוה בהידור.

אלא גזול, בשלמא ביום טוב ראשון של חג, דכתיב "ולקחתם לכם", שמשמעו, משלכם היא, לכך פסלו לולב גזול, **אלא ביום טוב שני, אמאי לא יצא ידי חובתו בלולב גזול,** הרי גם במקדש שחיובו כל שבעה

בפסוק לגבי יום הראשון בלבד, אלא שבמקדש היו נוטלים כל שבעה, על פי מה שנאמר: "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים". משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהא לולב ניטל במדינה שבעה זכר למקדש.

7. מבואר בגמרא, דפסול "הדר" אינו נוהג רק ביום הראשון שחיובו מן התורה, אלא כל שבעה. והקשו התוספות: מנין למדו חכמים לחלק בין פסול "לכם" שאינו נוהג אלא ביום הראשון, לפסול "הדר" שנוהג כל שבעה, הרי שתי הלכות אלו נלמדות מאותו פסוק — "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר", וכמו שמדייקין מקרא שדין "לכם" נאמר רק כלפי היום הראשון, הוא הדין לשאר ההלכות הנלמדות מפסוק זה?!

ומתרצים התוספות: יש לחלק בין פסולים שנאמרו בעצם ה"לקיחה", כדין "הדר" שהוא הידור בגוף המצוה, לדינים שאינם מעיקר הלקיחה — כ"גזול" ו"שאל" שאינם אלא תנאים בקיום המצוה.

אמנם הראב"ד [הלכות לולב] נקט להלכה, שגם פסולי "הדר" אינם נוהגים אלא ביום

הראשון לבד, ומה שאמרו "בשלמא יבש — הדר בעינן וליכא", דמשמע שפסול "הדר" נוהג גם בשאר ימי החג, הוא משום דסבר המקשן "מקרא נדרש לפניו ולא לאחוריו", כלומר, מה שנאמר בפסוק "ביום הראשון", דמשמע למעט שאר ימים, נדרש על "לכם" שנאמר לפניו, ואילו לגבי פסולי "הדר" נאמר בפסוק: "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים".

ובאופן אחר כתב: פסול לולב היבש אינו נלמד מאתרוג שנאמר בו "הדר", אלא סברא היא — ד"לא המתים יהללו יה", וסברא זו שייכת כל שבעה, ועיין רמב"ן. וביתר דברי הראשונים בזה, ראה בהרחבה בילקוט מפרשים.

אמנם לשיטת רש"י, שפירש שפסול לולב היבש אינו נלמד מאתרוג שנאמר בו "הדר", אלא דבעינן מצוה מהודרת משום "זה אלי ואנוהו", לא קשה כלל קושית התוספות, שהרי הלכה זו ודאי לא נאמרה ביום הראשון דוקא, אלא זו הלכה כללית בכל המצוות, ועיין מאירי.

8. להלן דף לא ב מבואר, כי טעם פסול לולב של אשירה ושל עיר הנידחת, הוא משום ד"כתותי מכתת שעוריה". כלומר, כיון שעומד